

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

527. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ EHSV VE DNECH 5. A 6. ČERVENCE 2017

Usnesení Příspěvek Evropského hospodářského a sociálního výboru k pracovnímu programu Komise na rok 2018

(2017/C 345/01)

Na plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 5. a 6. července 2017 (jednání dne 5. července 2017), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující usnesení 191 hlasy pro, 6 hlasů bylo proti a 16 členů se zdrželo hlasování.

1. Vytvoření pozitivně laděné argumentace pro EU

1.1. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) zdůrazňuje význam roku 2018 jako posledního celého roku činnosti pro stávající Komisi, jakož i Evropský parlament. EHSV proto vyzývá Komisi, aby vypracovala svůj pracovní program ambiciózním, avšak pragmatickým způsobem, s cílem náležitě reagovat na výzvy Evropské unie, která se v současnosti nachází na křižovatce. Vzhledem k nejistotě spojené s brexitem a celosvětovým vývojem je rozsáhlá, participativní a strukturovaná diskuse o budoucnosti Evropy nyní nutnější než kdykoli předtím. Je důležité, abychom se vrátili ke svým kořenům a připomněli si původní projekt a základní hodnoty a cíle Unie, jak jsou zakotveny ve Smlouvách EU.

1.2. Měli bychom se opřít o pozitivní výsledky, kterých bylo dosud dosaženo. Nicméně vznik nacionalistických, protekcionistických, autoritářských a populistických postojů a hnutí by měl být pro vedoucí představitele orgánů EU a členských států alarmem v tom smyslu, že potřebujeme přezkoumat, co je třeba učinit pro opětovné získání důvěry veřejnosti a zajištění úspěšné budoucnosti evropského projektu.

1.3. Za tímto účelem EHSV vyzývá Komisi, aby usilovala o silnou, pevnou a soudržnou Unii, která je s to vytvořit udržitelný růst, kvalitní pracovní místa, blahobyt a rovné příležitosti pro všechny evropské občany na základě sdílené vize a pozitivně laděné argumentace zakotvené v zapojení a účasti veřejnosti. Jednotná, soudržná Unie, založená na oddanosti členských států evropskému projektu, je nutně zapotřebí k řešení hospodářských, sociálních a environmentálních výzev, kterým EU čelí. Vnitřní soudržnost je rovněž nezbytným předpokladem toho, aby EU mohla jednat jako silný globální hráč v oblastech, jako je mezinárodní obchod, bezpečnost, energetika, politika v oblasti klimatu a prosazování lidských práv.

1.4. EHSV uznává, že jednání o brexitu budou pro rok 2018 představovat náročnou výzvu. Je však důležité, aby Komise pokračovala v provádění již schválených opatření, zejména těch, která se týkají iniciativ v oblasti jednotného trhu. Zároveň je nezbytné připravit se na dlouhodobou budoucnost EU. EHSV v tomto ohledu odkazuje na své názory na bílou knihu o budoucnosti Evropy. EHSV rovněž předloží stanoviska k souvisejícím diskusním dokumentům; z tohoto důvodu jsou tato témata v tomto příspěvku zmíněna jen stručně.

1.5. Vzhledem k tomu, že existuje silná vazba mezi hospodářstvím, zaměstnaností, obecným blahobytem a životním prostředím, EHSV vyzývá Komisi, aby přijala udržitelný rozvoj jako zastřešující přístup ke svému pracovnímu programu. EHSV proto sestavuje svůj příspěvek podle tří „pilířů“ udržitelnosti:

a) Posílení hospodářských základů Evropy;

b) Podpora jejího sociálního rozměru;

c) Usnadnění přechodu na nízkouhlíkové a oběhové hospodářství.

1.6. EHSV zdůrazňuje, že tyto pilíře jsou univerzální, neoddělitelné a vzájemně provázané. EU by měla být ambiciózní a měla by usilovat o vytvoření politik a iniciativ, které budou přínosné z hospodářského, sociálního i environmentálního hlediska.

1.7. Za tímto účelem EHSV vyzývá Komisi, aby vypracovávala své politiky integrovaným způsobem a uplatňovala soudržný, ucelený přístup, do něhož budou zapojeny všechny části Komise a který bude odstraňovat izolovaná řešení při vytváření politik a právních předpisů. EHSV rovněž vyzývá Komisi, aby pokračovala – v souladu se zásadami zlepšování právní úpravy – ve zvyšování kvality tvorby právních předpisů EU a zjednodušování a vyjasňování právních předpisů s cílem vytvořit praktické přínosy pro všechny subjekty.

1.8. Dále EHSV opětovně vyzývá k vypracování zastřešující strategie k zahrnutí cílů udržitelného rozvoje agendy OSN pro období do roku 2030 do všech relevantních politik EU a vybízí Komisi, aby připravila dlouhodobou vizi a strategii týkající se udržitelnosti na základě nadcházejícího stanoviska EHSV „Přechod k udržitelnější budoucnosti Evropy – strategie pro rok 2050“.

1.9. EHSV zdůrazňuje klíčový význam, který má strukturovaná účast občanské společnosti na navrhování, provádění a monitorování politik, programů a dalších iniciativ EU pro dosažení hmatatelných výsledků, přijetí širokou veřejností a podporu soudržnosti ve společnosti. Při vytváření a provádění politik, které mají přímý nebo nepřímý vliv na zaměstnanost a trhy práce, přísluší zvláštní role sociálním partnerům.

1.10. Zatímco návrhy opatření jsou podrobněji popsány v oddílech 2 až 5, EHSV shrnuje své **klíčové priority v oblasti politik** pro pracovní program Komise na rok 2018 takto:

- EHSV vyzývá Komisi, aby pokračovala v provádění strategií a programů, jejichž cílem je další rozvoj jednotného trhu a vzala při tom v úvahu jeho hospodářský a sociální rozměr v rámci udržitelného rozvoje. Ačkoli uznává, že jádrem jednotného trhu je HMU, opatření jsou obzvláště zapotřebí v oblasti kapitálových trhů, jakož i digitálních, energetických a dopravních trhů. Kromě toho EHSV vyzývá k aktivní obchodní politice, jež zohlední potřebu transparentnosti a úzkého zapojení občanské společnosti.
- Komise by měla přijmout komplexní strategii na podporu podnikání, inovací a průmyslového rozvoje zahrnující příležitosti a výzvy, které s sebou přinášejí globální megatrendy, jako je rychlý pokrok v digitalizaci a internet věcí a přechod na nízkouhlíkové a oběhové hospodářství.
- EHSV vyzývá Komisi, aby rozvíjela sociální rozměr EU s cílem podpořit vytváření kvalitních pracovních míst, zlepšit dovednosti a schopnosti, zvýšit sociální investice a rozvoj sociální ekonomiky a také předcházet chudobě, nerovnostem, diskriminaci a sociálnímu vyloučení se zvláštním důrazem na začlenění mladých lidí do společnosti. Zvláštní pozornost by měla být dále věnována iniciativám, které mají reagovat na hluboké změny způsobené digitalizací celé společnosti.
- EHSV vyzývá k přijetí opatření, jejichž cílem je účinně směřovat finanční prostředky z veřejných zdrojů a reagovat na budoucí výzvy související s brexitem a potřebu udržitelného růstu, inovací, zaměstnanosti a soudržnosti. Podobně je třeba kromě veřejných investic podpořit soukromé investice s cílem reagovat na výraznou potřebu investic.
- Komise by měla pokračovat v provádění opatření, včetně účinné kontroly vnějších hranic, s cílem chránit Evropany před bezpečnostními hrozbami. Měla by také posílit opatření, která přispívají k větší účinnosti EU na světové scéně díky mnohostranné spolupráci a aktivnímu předcházení konfliktům. EHSV navíc považuje za nezbytné posílit spolupráci v oblasti obrany.

- EHSV vyzývá Komisi, aby vypracovala strategii, jejímž cílem bude vyvolat účinně zorganizovaný a trvalý strukturovaný občanský dialog, a za tímto účelem jí nabízí svoji podporu.

2. Posílení hospodářských základů Evropy

2.1. Evropský semestr a HMU

2.1.1. Proces evropského semestru by měl posílit koordinační úlohu Komise, aby se zajistil soulad členských států s cíli a doporučeními strategie Evropa 2020 a provádění strukturálních reforem potřebných pro dlouhodobý udržitelný hospodářský růst, vytváření kvalitních pracovních míst a sociální pokrok. Klíčovým faktorem úspěšnosti v tomto procesu je užší zapojení sociálních partnerů a dalších organizací zastupujících občanskou společnost a zvýšení jejich vlastní odpovědnosti při vytváření a provádění programů reforem, čímž se uznává, že sociálním partnerům přísluší zvláštní role s ohledem na jejich výlučné pravomoci, odpovědnost a úkoly.

2.1.2. EHSV vyzývá k symetrické makroekonomické úpravě v eurozóně prováděné jak členskými státy se schodky, tak členskými státy s přebytky. To zahrnuje celkovou pozitivní orientaci fiskální politiky pro celou eurozónu.

2.1.3. Hospodářská a měnová unie je stěžejním prvkem evropské integrace. EHSV odkazuje na své předchozí postoje a výzvy k přijetí iniciativ pro dokončení HMU, včetně rozvoje její správy, demokratické kontroly a makroekonomického dialogu.

2.2. Finanční zdroje a investice

2.2.1. V příštím víceletém finančním rámci by Komise měla připravit podmínky pro účinné zaměření zdrojů a řešení budoucích výzev souvisejících s brexitem a potřeb udržitelného růstu, konkurenceschopnosti, inovací, zaměstnanosti a sociální soudržnosti zaujetím přístupu orientovaného na výkonnost a výsledky. EHSV vyzývá Komisi, aby sladila dobu trvání příštího víceletého finančního rámce s politickým cyklem Evropské komise a Evropského parlamentu. Vyzývá rovněž k přípravám na zavedení nových typů vlastních zdrojů EU.

2.2.2. EHSV vítá druhou fázi EFSI (Evropský fond pro strategické investice) pro oživení investic zahrnutím ještě významnějšího soukromého kapitálu společně s veřejným kapitálem z vnitrostátních i regionálních zdrojů. Za tímto účelem by se působnost EFSI měla kromě bank vztahovat rovněž na jiné oblasti financí.

2.2.3. EHSV zdůrazňuje potřebu účinného a účelného využívání evropských zdrojů. Je třeba upřednostňovat investice do inovací, podnikání, rozvoje dovedností, aktivních politik na trhu práce a digitálních, energetických a dopravních systémů, přičemž je třeba zajistit, aby finanční prostředky byly náležitě přiděleny na projekty s vysokým sociálním dopadem.

2.2.4. EHSV zdůrazňuje, že je zapotřebí další provádění unie kapitálových trhů pro zlepšení přístupu k soukromým financím, se zvláštním důrazem na potřeby malých a středních podniků. Mělo by být rovněž podporováno větší využívání financování z vlastních zdrojů a z prostředků kapitálového trhu.

2.2.5. Pokud jde o dokončení bankovní unie, EHSV zdůrazňuje, že další sdílení rizik musí být doprovázeno dalšími návrhy na snížení rizik. V nadcházejících reformách bankovní regulace by Komise měla věnovat náležitou pozornost zvláštním rysům a možnostem malých a nekomplexních bank.

2.2.6. EHSV požaduje opatření, která omezí daňové podvody, daňové úniky a agresivní daňové plánování. Je třeba změnit stávající zvýhodnění v daňových systémech, které upřednostňuje dluhové financování podniků. Pokud jde o DPH, EHSV opakuje své doporučení přejít ze stávajícího přechodného systému na definitivní režim DPH uzpůsobený evropskému jednotnému trhu.

2.3. Digitální, energetický a dopravní systém

2.3.1. EHSV zdůrazňuje význam digitálního jednotného trhu pro celou společnost. Digitální dovednosti, prostředí příznivé pro podnikání a důvěra spotřebitelů patří mezi nejdůležitější podmínky pro využití potenciálu digitalizace.

Vzhledem k tomu, že údaje jsou výrobním faktorem a výchozím materiálem pro vytvoření přidané hospodářské hodnoty, přístupnost a volný pohyb údajů mají klíčový význam. Zároveň je třeba zajistit odpovídající ochranu soukromých a obchodních údajů, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost údajům vytvořeným jednotlivými podniky. EHSV rovněž vyzývá Komisi, aby nadále usilovala o zvýšení schopností a spolupráce v oblasti kybernetické bezpečnosti. EHSV dále vyzývá k mezinárodní spolupráci v digitální oblasti, například v rámci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

2.3.2. Je též zapotřebí nadále rozvíjet digitální infrastrukturu, včetně širokopásmového a bezdrátového připojení, digitálního energetického a dopravního systému a „inteligentních“ budov a komunit. Využívání digitalizace je třeba v souladu s tím prosazovat v odvětví vzdělávání, zdravotnictví a v sociálním odvětví. Plné využívání digitalizace by rovněž mělo být podporováno s cílem usnadnit provádění správních postupů. Zvláštní důraz by měl být kladen na zajištění pokrytí pro odlehlé oblasti a minimální digitální přístup pro každého, přičemž je rovněž třeba podpořit začlenění zranitelných skupin společnosti.

2.3.3. EHSV od samého počátku neochvějně podporuje iniciativu energetické unie. Vyzývá Komisi, aby pokračovala v provádění strategie energetické unie a zajišťovala při tom odpovídající energetickou infrastrukturu a hladce fungující energetické trhy, které zajistí dostupnost bezpečné, cenově přístupné energie šetrné ke klimatu pro širokou veřejnost a podniky. EHSV zdůrazňuje význam dialogu o energetice na úrovni EU a na vnitrostátní a místní úrovni při plném zapojení občanské společnosti. Bude pravidelně vydávat stanoviska ke stavu energetické unie a jednotlivých iniciativ.

2.3.4. Doprava je úzce spjata s energetickou unií. Vzhledem k tomu, že doprava je jedním ze základních prvků, které společnosti jako celku umožňují provádění činností, měla by jí být v pracovním programu Komise věnována zvláštní pozornost. Hlavním účelem opatření by mělo být zajistit pro občany a podniky dostupnou, bezproblémovou, bezpečnou, cenově dostupnou a ke klimatu šetrnou mobilitu a dopravu. To vyžaduje významné veřejné a soukromé investice do dopravních systémů a rozvoj veřejné dopravy. Energetické a klimatické otázky související s dopravou a zavádění nových technologií by neměly být zkoumány odděleně od otázek souvisejících s trhem dopravy.

2.3.5. S ohledem na horizontální význam služeb obecného hospodářského zájmu vyzývá EHSV Komisi, aby zlepšila pravidla o veřejné vyrovnávací platbě za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu a jejich uplatňování s cílem poskytnout pokyny a vytvořit přehled osvědčených postupů.

2.3.6. EHSV uznává úlohu, kterou hrají města i venkovské oblasti, pokud jde o hospodářský, sociální a územní rozvoj a soudržnost. Při zdůrazňování úlohy měst by EU měla nadále usilovat o dobře definovanou, náležitě provedenou městskou agendu. Značný potenciál venkovských, horských a ostrovních oblastí by měl být využit v rámci nového přístupu Komise k integrovanému územnímu rozvoji.

2.4. Rozvoj výroby a služeb

2.4.1. EHSV vyzývá Komisi, aby zaujala komplexní přístup k průmyslovému rozvoji a přijala strategii týkající se průmyslového rozvoje. Zvláštní pozornost by měla být věnována příležitostem a výzvám, jež s sebou přinášejí globální megatrendy, jako je rychlý pokrok v digitalizaci a internet věcí, vzájemné propojení odvětví výroby a služeb a přechod na nízkouhlíkové a oběhové hospodářství.

2.4.2. Zároveň je nutné uvolnit růstový potenciál služeb, včetně maloobchodního sektoru, a současně zaručit práva spotřebitelů a pracovníků a uznat, že na jednotném trhu stále existují překážky.

2.4.3. Inovační politika včetně sociálních inovací je klíčová pro hospodářskou konkurenceschopnost a obnovu a pro dosažení společenských přínosů. EHSV vyzývá k podpoře nadnárodních sítí a průřezových sítí mezi univerzitami, podniky a organizacemi občanské společnosti v rámci programu Horizont 2020. EHSV rovněž doporučuje, aby byla zjednodušena správní pravidla týkající financování a státní podpory.

2.4.4. Je zapotřebí celounijní strategie Průmysl 4.0 a Společnost 4.0, která se zaměří na technologie a platformy, normy a referenční architektury, sítě regionálních center pro inovace a dovednosti na všech úrovních.

2.4.5. Pokud jde o výzvy, které s sebou přinášejí globální megatrendy v jednotlivých oblastech, jako je automobilový, ocelářský a uhelný průmysl, EHSV vyzývá k náležitému řízení strukturální změny prostřednictvím spravedlivých a vhodných rámců pro přechod a k dialogu o odvětvově specifických záležitostech se sociálními partnery. Na druhé straně je třeba uchopit a využít vznikající příležitosti v oblastech, jako je vesmírný a obranný průmysl, a obecně přitom zajistit příznivé podmínky pro rozvoj průmyslových odvětví s dobrými pracovními podmínkami.

2.4.6. Zvláštní úsilí by mělo být soustředěno na podporu financování, inovací a internacionalizace malých a středních podniků a je třeba v plném rozsahu provést „Small Business Act“ pro Evropu. Politiky pro malé a střední podniky by měly být přizpůsobeny rozdílným potřebám různých forem podniků, jako jsou rodinné podniky, tradiční malé podniky a mikropodniky, začínající podniky a rozvíjející se podniky, včetně podniků sociální ekonomiky. EHSV rovněž vyzývá Komisi, aby zahájila konzultaci o definici malých a středních podniků.

2.4.7. EHSV považuje za důležité, aby byl vytvořen komplexní pohled na nové trendy ve způsobech výroby a spotřeby, jako je model spolupráce, oběhového hospodářství, model sdílení a funkční hospodářský model, jakož i příležitosti pro rozvoj, jako je sociální ekonomika. Je třeba přijmout opatření, která usnadní zavedení těchto nových a rozmanitých modelů, zároveň je však nutné zaručit rovné podmínky a soulad s relevantními a odpovídajícími právními předpisy s cílem zajistit ochranu veřejnosti, spotřebitelů a práv pracovníků.

2.4.8. S ohledem na specifickou úlohu, kterou hraje sociální ekonomika, EHSV opakuje svou žádost o zahájení komplexního akčního plánu pro sociální ekonomiku v souladu se závěry Rady z prosince 2015 nazvané „Podpora sociální ekonomiky jakožto jednoho z klíčových motorů hospodářského a sociálního vývoje v Evropě“.

2.4.9. Multifunkčnost, rozmanitost zemědělských modelů a udržitelnost by měly být i nadále ústředním bodem problematiky při řešení potřeb financování, modernizace a zjednodušení společné zemědělské politiky (SZP) v kontextu příštího víceletého finančního rámce. Větší úsilí je rovněž vyžadováno v oblasti výzkumu a digitalizace v odvětví zemědělství.

2.4.10. EHSV vyzývá Komisi, aby podnikla kroky směrem k integrovanější zemědělské a potravinové politice a rovněž přitom vzala v potaz nutnost přejít na oběhové hospodářství a zásadně omezit plýtvání potravinami. Komise by rovněž měla přijmout právní předpisy, které by umožnily odstranit nekalé obchodní praktiky v potravinovém dodavatelském řetězci.

2.4.11. Má-li politický a regulační rámec umožnit náležitý rozvoj a obnovu průmyslu a zemědělství, musí zajistit stabilní a předvídatelné investiční a provozní prostředí a řídit se zásadami zlepšování právní úpravy ku prospěchu občanů.

2.5. Mezinárodní obchod

2.5.1. EHSV vyzývá k aktivním a spravedlivým obchodním jednáním s partnery, jako je Japonsko, Mercosur a ASEAN, jakož i k hladkému provádění již uzavřených dohod se zohledněním otázek nadnesených v předchozích stanoviscích EHSV. Pokud jde o provádění sdělení Komise „Obchod pro všechny“, EHSV se domnívá, že je důležité uzavírat jednání vyváženým a transparentním způsobem, což přinese výhody podnikům a občanům, přičemž je třeba zachovat environmentální, sociální, pracovní, spotřebitelské a jiné normy, jakož i veřejné služby. Celkově EHSV zdůrazňuje význam transparentnosti a zapojení občanské společnosti do jednání o obchodních dohodách a jejich provádění a monitorování od samého začátku.

2.5.2. EHSV vítá zlepšení v urovnávání sporů s investory díky zavedení nového systému, jenž má nahradit urovnávání sporů mezi investorem a státem, vyzývá však Komisi, aby učinila další kroky, aby mohl systém soudů pro investice skutečně fungovat jako nezávislý mezinárodní soudní orgán.

2.5.3. Uskutečňování dvoustranných obchodních jednání by nemělo oslabit závazky EU vůči WTO a silnou vícestrannou globální dohodu. EHSV očekává, že v návaznosti na ministerskou konferenci WTO, která proběhne v roce 2017, budou přijata aktivní opatření v oblastech, jako je zemědělství a elektronické obchodování. Kromě toho je naléhavě

zapotřebí posoudit rizika a příležitosti z pohledu občanské společnosti, aby bylo možné určit další postup v rámci probíhajících mnohostranných jednání o dohodě o obchodu se službami (TISA) a dohodě o environmentálních produktech (EGA). EHSV rovněž vyzývá k rychlému přijetí a provedení reforem politiky v oblasti ochrany obchodu v EU.

2.5.4. EHSV považuje za důležité zajistit soulad mezi obchodní politikou a cíli udržitelného rozvoje OSN, Pařížskou dohodou o změně klimatu a rozvojovou politikou EU. Za tímto účelem by mělo být usilováno o to, aby do obchodních dohod byly zahrnuty ambiciózní kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji se silnými monitorovacími mechanismy občanské společnosti.

2.5.5. EHSV dále vyzývá k monitorování všech aspektů dohod občanskou společností, včetně dohod, jejichž ustanovení konkrétně neobsahují společný monitorovací orgán s účastí občanské společnosti. Odborné znalosti EHSV dodávají této práci jedinečnou hodnotu.

2.5.6. Vyzývá rovněž k vedení diskusí s občanskou společností o posouzení dopadů a praktickém provádění navrhovaného mnohostranného tribunálu pro investice.

3. Podpora sociálního rozměru Evropy

3.1. *Evropský pilíř sociálních práv*

3.1.1. EHSV bere na vědomí sdělení Komise o evropském pilíři sociálních práv, návrh Komise na vyhlášení evropského pilíře sociálních práv a doprovodné legislativní a nelegislativní iniciativy. EHSV na tomto balíčku pracuje a vydá k němu ve vhodnou dobu své stanovisko.

3.1.2. EHSV zatím odkazuje na své dřívější stanovisko k evropskému pilíři sociálních práv⁽¹⁾, ve kterém zdůraznil své obecné cíle pro rozvoj pilíře prostřednictvím kombinace právních nástrojů a nástrojů, jež nejsou právní povahy, týkajících se oblastí, jako je budoucnost práce, spravedlivé pracovní podmínky, zaměstnanost, prosazování stávajícího sociálního acquis EU a sociální investice. Uvedl, že pilíř by se měl vztahovat na všechny členské státy, přičemž uznal, že eurozóna může vyžadovat zvláštní nástroje nebo mechanismy. Podle jeho názoru by se hlavními nástroji provádění a monitorování pilíře měl stát evropský semestr a národní programy reforem a vyzval k vytvoření konkrétních referenčních kritérií v evropském semestru.

3.1.3. Rámcové podmínky na trzích práce musí napomáhat vytváření nových a rozmanitějších možností profesního růstu. V pracovní sféře je třeba využívat různých forem získávání pracovní síly i různých forem práce. To vyžaduje vytvoření vhodného legislativního prostředí poskytujícího zaměstnancům ochranu, a je také třeba vytvořit rámec pro spravedlivé pracovní podmínky a přispívat k tomu, aby noví pracovníci byli přijímáni na základě zaměstnaneckých smluv.

3.1.4. EHSV zdůrazňuje, že k přizpůsobení se měnící se poptávce po dovednostech a schopnostech je nezbytné zlepšit vzdělávací systém založený na práci, odborné vzdělávání a odbornou přípravu, celoživotní vzdělávání, jakož i prohlubování dovedností a rekvalifikaci. Je rovněž třeba nalézt způsoby, jak podpořit bezproblémový přechod z jednoho zaměstnání do jiného, ze stavu nezaměstnanosti do zaměstnaneckého stavu a ze školy do zaměstnání, s cílem dosáhnout inkluzivního trhu práce.

3.1.5. EHSV uznává, že budoucnost EU je pevně spojena s důvěrou mladších generací v evropský projekt, a zdůrazňuje, že by Komise měla posílit své aktivity, aby účinně řešila základní příčiny nezaměstnanosti a vyloučení mladých lidí.

3.1.6. V zájmu posílení inkluzivního růstu a sociální soudržnosti EHSV vyzývá k přijetí opatření, která zohlední potřebu sociálních investic, ve smyslu investování do lidí a sociální infrastruktury a služeb. Je třeba důkladněji zvážit možnosti propojení tzv. druhého Junckerova plánu s cíli, jež sleduje balíček sociálních investic, mimo jiné prostřednictvím EFSI. EHSV vyzval také k uzavření evropského paktu sociálních investic, který by měl podporovat sociální reformy a sociální investice a přispívat k opětovnému hospodářskému, sociálnímu a územnímu sbližování. Sociální investice by rovněž měla zdůrazňovat roční analýza růstu.

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 25. ledna 2017 ke sdělení Komise *Zahájení veřejné konzultace o evropském pilíři sociálních práv* (Úř. věst. C 125, 21.4.2017, s. 10).

3.1.7. Evropský sociální fond by měl být i nadále klíčovou složkou evropských strukturálních a investičních fondů, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat podpoře odborné přípravy a začleňování zranitelných skupin obyvatelstva do trhu práce (například mladých lidí, přistěhovalců a uprchlíků a osob se zdravotním postižením). Je třeba zajistit větší systematičnost a inkluzivnost konsolidace a reorganizace postupů nového programu Erasmus. EHSV také opakuje svoji výzvu, aby byly všem mladým lidem poskytnuty příležitosti k využívání evropských výměn.

3.1.8. EHSV si uvědomuje, že snižování chudoby náleží v první řadě do pravomoci členských států, upozorňuje však, že na snižování chudoby by se mělo systematickým způsobem pracovat v rámci evropského semestru; měl by být nadále podporován akademický výzkum „referenčních rozpočtů“ umožňujících důstojný život; a měly by být zavedeny porovnatelné a společné ukazatele, například ukazatel míry chudoby a nerovnosti, jakož i povinné posuzování sociálního dopadu všech plánovaných reforem navržených v národních programech reforem a doporučeních pro jednotlivé země. EHSV se také vyslovil pro to, aby byl na základě zkušeností s prováděním FEAD a ESF zřízen integrovaný evropský fond pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Kromě toho by strategie Evropa 2020 měla být provázána s prováděním Agendy 2030.

3.2. *Práva občanů a spotřebitelů*

3.2.1. EHSV vyzývá Komisi, aby podrobně sledovala dodržování základních hodnot a zásad EU ve všech členských státech a posílila postupy k ochraně a hájení demokracie, právního státu, základních práv, lidských práv a přístupu ke spravedlnosti.

3.2.2. Spotřebitelská politika se dotýká zájmů veřejnosti, a může mít proto vliv na ztotožnění lidí s integračním procesem EU. EHSV vyzývá Komisi, aby zajistila prosazování a respektování práv spotřebitelů v rámci Programu pro účinnost a účinnost právních předpisů (REFIT), v digitálním světě a v oblasti bezpečnosti výrobků a služeb. Komise by měla posílit opatření, jejichž cílem je odstranit energetickou chudobu a chudobu v oblasti spotřeby a zlepšit přístup k potravinám a službám pro všechny Evropany. Komise by rovněž měla prosazovat práva spotřebitelů na informace, vzdělávání a účast a jejich právo sdružovat se za účelem zastoupení svých zájmů, když jsou vytvářena pravidla, která jsou pro ně relevantní.

3.2.3. Komise musí dokončit přezkum hlavních právních a jiných než právních nástrojů evropské spotřebitelské politiky jako průřezové a horizontální politiky zaměřené na občany a předložit nový akční plán pro ochranu a obranu spotřebitelů na příštích 10 let.

3.2.4. EHSV vyzývá Komisi, aby přijala veškerá vhodná opatření proti diskriminaci na základě pohlaví na trhu práce, při vzdělávání a rozhodování, jakož i proti genderově podmíněnému násilí. EHSV rovněž vyzývá Komisi, aby vypracovala program na ochranu mladistvých a zranitelných skupin, který bude podporovat plné respektování základních práv a nediskriminaci. Komise by měla zintenzivnit své úsilí o odblokování směrnice o provádění zásad rovného zacházení a zabývat se podmínkami dětí, žen a starších osob nacházejících se v tíživé situaci, jakož i novými podobami zranitelnosti.

3.2.5. Komise by měla modernizovat evropskou strategii pro pomoc osobám se zdravotním postižením v souladu s doporučeními Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením a provést úmluvu UNCRPD ve svých vnějších politikách a programech, včetně zavedení evropského průkazu osob se zdravotním postižením uznaného ve všech členských státech. Měly by být rovněž zahájeny přípravy na evropský program týkající se práv osob se zdravotním postižením na období 2020–2030 a rok 2021 by měl být vyhlášen Evropským rokem práv osob se zdravotním postižením.

3.2.6. Do iniciativ digitálního jednotného trhu by měla být zahrnuta přístupnost pro všechny. Za tímto účelem by Komise měla zintenzivnit své úsilí o uzavření jednání o Evropském aktu přístupnosti s ostatními orgány. Měla by být též posílena práva cestujících, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost lidem se zdravotním postižením a omezenou schopností pohybu.

3.2.7. EHSV rovněž vybízí Komisi, aby podporovala činnosti ve vzdělávacích institucích na všech úrovních, jež by pomáhaly studentům rozlišovat mezi falešnými zprávami a vědecky podloženými fakty.

3.3. *Migrace*

3.3.1. EHSV zdůrazňuje nutnost poskytování pomoci uprchlíkům a žadatelům o azyl a zajištění jejich integrace. Prosazuje účinnou reformu společného evropského azylového systému, který respektuje lidská práva, a vytvoření skutečně společného systému pro všechny členské státy. Doporučuje rovněž, aby bylo dosaženo pokroku v oblasti víz pro přesídlení a humanitárních víz pro uprchlíky s cílem reagovat na skutečné potřeby. Vyzývá Komisi, aby monitorovala provádění dohody o rozdělení uprchlíků mezi členské státy.

3.3.2. Dále vyzývá k přezkumu partnerských dohod se třetími zeměmi tranzitu a původu migračních toků s cílem zajistit, aby respektovaly lidská práva a mezinárodní právo a vytvořily finanční nástroje zaměřené na řešení hlavních příčin migrace.

3.3.3. EHSV oceňuje práci Komise týkající se legálních způsobů migrace, jež spočívá v hodnocení stávajících směrnic, vyzývá nicméně k dlouhodobějšímu řízení pracovní migrace, plánování aktualizovaných způsobů legální mobility a výměně informací o příležitostech na trhu práce. S ohledem na demografickou strukturu Evropy EHSV zdůrazňuje, že je zapotřebí přeměnit výzvu, kterou představuje začlenění uprchlíků a migrantů na trh práce, na příležitost. Pro usnadnění začlenění na trh práce budou mít zásadní význam investice do vzdělávání a odpovídající systémy podpory, jež migrantům pomohou plně uplatnit jejich potenciál, díky čemuž bude možné využít jejich dovedností, podnikatelského ducha a činorodosti, přičemž je třeba uznat hodnotu rozmanitosti a různých kultur v naší společnosti obecně.

3.3.4. EHSV se domnívá, že rok 2018 – jako Evropský rok kulturního dědictví – představuje jedinečnou příležitost k mobilizaci všech aktérů proti populismu a nacionalismu a k podpoře pozitivně laděné argumentace pro budoucnost Evropy. V této souvislosti by rovněž mohlo být podpořeno zvyšování povědomí o nutnosti mezikulturního porozumění s ohledem na uprchlíky a migranty.

3.4. *Vnitřní bezpečnost a vnější politika*

3.4.1. EHSV vyzývá Komisi, aby pokračovala v provádění opatření, včetně účinné kontroly vnějších hranic, s cílem chránit Evropany před bezpečnostními hrozbami, jako je terorismus, organizovaný zločin a kyberkriminalita.

3.4.2. Kromě toho považuje za nezbytné posílit spolupráci v oblasti obrany. Za tímto účelem EHSV schvaluje vytvoření evropské obranné unie a vítá evropský obranný akční plán.

3.4.3. S ohledem na výzvy, jež přináší nepředvídatelnost politiky USA, a riziko zvýšeného protekcionismu a unilateralismu EHSV vyzývá EU, aby nadále vyvíjela činnost v souladu se svou globální strategií, podporovala mnohostrannost v rámci OSN a aktivně usilovala o předcházení konfliktům a řešení mezinárodních krizí. EHSV rovněž zdůrazňuje, že je třeba zajistit užší koordinaci cílů, politik a zdrojů mezi členskými státy, aby se EU účinněji prosazovala na světové scéně.

3.4.4. Provádění Agendy 2030 by mělo představovat základ rozvojové spolupráce EU. Má-li EU v úmyslu prokázat své vedoucí postavení, měla by na politickém fóru OSN na vysoké úrovni předložit dobrovolný přezkum svých vnitřních a vnějších činností zaměřených na dosažení cílů udržitelného rozvoje.

3.4.5. EHSV podporuje vytvoření platformy pro dialog se sociálními partnery v rámci evropské politiky sousedství s cílem lépe posoudit trh práce a vyzývá členské státy EU, aby vypracovaly společný evropský přístup ke koordinaci systémů sociálního zabezpečení mezi EU a jižními sousedními zeměmi. Politika sousedství musí jasně stanovit souvislost mezi nestabilitou a chudobou a nerovností a nedostatkem příležitostí, jež mohou zvýšit náchylnost k radikalizaci a brzdit proces demokratizace.

3.4.6. EHSV zdůrazňuje význam vnějších hospodářských vztahů a mezinárodní diplomacie pro zajištění a zvýšení stability a bezpečnosti. Vybízí rovněž EU, aby plně využívala role, kterou může v mezinárodních vztazích sehrát kultura.

4. Usnadnění přechodu na nízkouhlíkové a oběhové hospodářství

4.1. Akční plán pro oběhové hospodářství by měl být prováděn integrovaným, uceleným způsobem a měl by využívat příležitosti pro zajištění rovnováhy mezi hospodářskými, sociálními a environmentálními aspekty. EHSV vyzývá Komisi, aby podnítila činnosti orientované na trh podporou inovací, usnadněním průkopnických iniciativ, a to i ve vzdálených a městských oblastech, posílením jejich rozvoje a zajištěním příznivého regulačního rámce. Upozorňuje rovněž na vazby mezi oběhovým hospodářstvím a dalšími „novými hospodářskými modely“.

4.2. Náležitá pozornost by také měla být věnována provádění „tradiční“ politiky a právních předpisů v oblasti životního prostředí, které zahrnují nakládání s odpady a ochranu vzduchu, vody, půdy a biologické rozmanitosti. EHSV vyzývá Komisi, aby pokračovala v této činnosti v rámci evropského environmentálního přezkumu.

4.3. Cíle týkající se klimatu pro rok 2030 by měly být provedeny co nejefektivněji z hlediska nákladů. Za tímto účelem EHSV vyzývá Komisi, aby provedla komplexní posouzení stávajících nástrojů nízkouhlíkové politiky a zajistila, aby byly tyto nástroje vhodné a byly využívány co nejefektivnějším způsobem.

4.4. Komise by rovněž měla zvážit otázky týkající se klimatu z hlediska klimatické spravedlnosti, tj. z perspektivy záležitostí, jako je rovnost, lidská práva a chudoba.

4.5. Diplomatická činnost v oblasti klimatu zůstává pro EU důležitým úkolem v rámci boje proti změně klimatu. Je nezbytné dosáhnout toho, aby se všichni největší producenti emisí zavázali ke splnění cílů, které jsou přinejmenším stejně ambiciózní jako cíle EU. EHSV rovněž vybízí Komisi, aby usilovala o globální stanovování cen uhlíku s cílem vytvořit rovné podmínky ve vztahu ke konkurentům mimo EU.

4.6. EHSV vyzývá Komisi, aby vypracovala strategii pro zvyšování svého klimatického a environmentálního „otisku ruky“, tj. svého pozitivního globálního dopadu. Předpokladem dosažení tohoto cíle je prostředí, které usnadní inovace a investice a zajistí příznivé obchodní podmínky pro vývoz řešení týkajících se klimatu a nízkouhlíkových produktů. Tímto způsobem může EU účinně přispět k řešení problému změny klimatu a výzev v oblasti životního prostředí a dosáhnout mnohem většího dopadu, než kdyby působila sama uvnitř svých vlastních hranic.

5. Posílení postavení občanské společnosti, její účast a konzultace s ní

5.1. EHSV zdůrazňuje stěžejní úlohu organizací občanské společnosti při navrhování, provádění a monitorování politik ve všech fázích a na všech úrovních, včetně místní. V tomto ohledu je nutná změna kultury a uznání hodnoty občanské společnosti na úrovni EU a na úrovni členských států, která je již zakotvena v článku 11 SEU, jenž stanoví, že orgány EU podporují a zprostředkovávají horizontální a vertikální občanský dialog, vedou rozsáhlé konzultace a vytvářejí základy pro evropské občanské iniciativy. Toto jsou doplňkové procesy, které se uskutečňují, aniž je dotčena konzultace EHSV a sociální dialog.

5.2. EHSV pečlivě sleduje strukturovaný dialog nebo jednací fóra (například platforma zúčastněných stran oběhového hospodářství, Evropské fórum pro migraci), které sdružují a zapojují organizace občanské společnosti a další subjekty z orgánů EU a z členských států, aktivně se do nich zapojuje a vyzývá k podpoře svých iniciativ směřujících k vytvoření platformy pro změnu (rovnost žen a mužů v odvětví dopravy) a institucionálního fóra o účasti občanů (v rámci občanské iniciativy). Komise by při vytváření takových platforem, jako je REFIT, měla vzít v úvahu zastoupení EHSV v souladu s mandátem, který mu udělují smlouvy, a zaručit při tom, že budou odrážet složení Výboru a jeho tří skupin.

5.3. Jakožto doplňkový proces k výše uvedeným iniciativám Komise nedávno zřídila specializovaný internetový portál nazvaný „Podílejte se na tvorbě právních předpisů“, který má shromažďovat názory široké veřejnosti, zahrnující jak organizace, tak jednotlivce. EHSV doporučuje, aby Komise rozlišovala mezi příspěvky organizací občanské společnosti a příspěvky jednotlivců. Za tímto účelem by Komise měla ve spolupráci s EHSV provést mapování zúčastněných stran s cílem určit reprezentativní a geograficky vyvážené cílové skupiny při využití rejstříku transparentnosti. Kromě toho by Komise měla zajistit, aby byly příspěvky posuzovány z kvantitativního a kvalitativního hlediska. Dále by Komise měla neustále pracovat na zlepšování transparentnosti, dostupnosti, zpětné vazby a odpovědnosti ve vztahu k účastníkům.

5.4. EHSV vyzývá Komisi, aby vyvinula strategičtější přístup k těmto postupům, aby je lépe strukturovala na institucionálním a reprezentativním základě a využila zdrojů reprezentativních poradních orgánů, které již existují jak na evropské úrovni, tak v členských státech a regionech. Za tímto účelem by měla Komise úzce spolupracovat s EHSV a vyžádat si průzkumné stanovisko ohledně toho, jak by měl být občanský dialog účinně a trvale organizován, a poté na základě tohoto stanoviska vypracovat zvláštní sdělení.

5.5. EHSV zdůrazňuje, že je třeba zlepšit účinnost evropské občanské iniciativy v souladu s oznámením revize nařízení o evropské občanské iniciativě, které učinil první místopředseda Evropské komise, pan Timmermans, a zkoumat nové způsoby – např. používání digitálních nástrojů –, jak posílit zapojení mladých lidí, a zejména lidí ze zranitelných skupin.

5.6. V neposlední řadě EHSV uznává, že Komise vzala v potaz celou řadu prvků z příspěvku EHSV k pracovnímu programu na rok 2017. Existují však rovněž otázky, které nebyly do programu Komise zahrnuty, a byly proto v tomto dokumentu opětovně zdůrazněny. Pokud jde o provádění pracovního programu Komise na rok 2018, EHSV je připraven předložit svá stanoviska a účastnit se vypracovávání konkrétních iniciativ v průběhu nadcházejícího roku.

V Bruselu dne 5. července 2017.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS
